

به کارگیری الگوریتم‌های آشکارسازی هدف در سری زمانی مستخرج از تصاویر چندطیفی Sentinel-2 به منظور پهنه‌بندی گیاهان دارویی (مطالعه موردی: گیاه بادام کوهی)

ایمان شاکری^{۱*}، علیرضا صفدری نژاد^۲، مرضیه جعفری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد فتوگرامتری، دانشگاه تفرش

۲- استادیار گروه ژئودزی و مهندسی نقشه برداری، دانشگاه تفرش

۳- استادیار گروه ژئودزی و مهندسی نقشه برداری، دانشگاه تفرش

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۳/۲۵ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۹/۱۰

چکیده

امروزه گیاهان دارویی از جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد و سلامت جامعه برخوردارند و به دلیل آنکه بخش زیادی از این گیاهان به صورت خودرو می‌باشند، بنابراین پهنه‌بندی این گیاهان با هدف بهره‌برداری بهینه از آنها، ضروری می‌باشد. راهکارهای سنتی پهنه‌بندی به دلیل دقت و سرعت کم، از کارایی لازم برخوردار نبوده و لزوم ایجاد یک روش جدید احساس می‌شود. داده‌های سنجنش از دوری به دلیل در برداشتن اطلاعات طیفی، مکانی و زمانی از پدیده‌های سطح زمین، کاربردهای فراوانی در زمینه‌های مختلف از جمله آشکارسازی اهداف برخوردارند. در این مقاله از روش‌های آشکارسازی هدف شامل کمینه‌سازی مقید انرژی (CEM)، فیلتر انطباقی (MF)، فیلتر انطباقی تنظیم‌شده طیفی ($ASMF$) و تخمین‌زننده انطباق هم‌دوسی (ACE) به منظور آشکارسازی گیاه بادام کوهی در سری زمانی تصاویر ماهواره سنتینل-۲ استفاده شده است. در این روند ابتدا به کمک یک فیلترگذاری اولیه، عوارض نامطلوب (مناطق غیرمحمتمل رویش گیاه) از سری زمانی تصاویر حذف می‌شود. سپس به کمک بهینه‌سازی فراابتکاری، ویژگی‌های بهینه از سری زمانی به منظور کاهش بعد و افزایش دقت آشکارسازی، شناسایی می‌شود. نقشه آشکارسازی نهایی از طریق تلفیق وزندار نتایج کسب شده از هر نمونه آموزشی با سهم تعلق متفاوت از هدف تولید می‌گردد. ارزیابی تعمیم‌پذیری راهکار پیشنهادی به کمک ویژگی‌های بهینه انتخاب شده، در منطقه‌ای دیگر و به کمک نقشه واقعیت زمینی صورت پذیرفت. در این بررسی از منحنی مشخصه عملکرد سیستم (ROC) و مساحت زیر منحنی (AUC) جهت ارزیابی نتایج استفاده شد. در مرحله بهینه‌سازی به منظور انتخاب ویژگی، شاخص AUC برای تمام روش‌های آشکارسازی مورد استفاده بیشتر از ۰/۹۹ بدست آمد. بهترین نتایج کسب شده در این فرایند به روش آشکارسازی CEM اختصاص داشت که توانست دقت‌های ۰/۹۹۳ و ۰/۸۴۶ را به ترتیب در روند بهینه‌سازی و ارزیابی مستقل کسب کند. نتایج این تحقیق از قابلیت سری زمانی تصاویر چندطیفی سنتینل-۲ به منظور آشکارسازی اهدافی همچون گیاهان دارویی حکایت دارد.

کلید واژه‌ها: آشکارسازی هدف، سنجنده فضایی سنتینل-۲، سری زمانی، پهنه بندی، بادام کوهی.

* نویسنده مکاتبه کننده: شهرستان تفرش دانشگاه تفرش گروه ژئودزی و مهندسی نقشه‌برداری.

تلفن: ۰۹۳۵۹۵۱۹۷۰۴

۱- مقدمه

امروزه با توسعه علوم پزشکی، گرایش به مصرف گیاهان دارویی رشد زیادی داشته است. علاوه بر مصرف این گیاهان در طب سنتی، در علوم پزشکی نوین نیز از گیاهان دارویی به عنوان مواد اولیه در ساخت داروهای مدرن نیز استفاده می‌شود [۱]. بر این اساس در کشورهای در حال توسعه و حتی صنعتی، تولید گیاهان دارویی و اقلام دارویی مشتق شده از آنها به عنوان محصولات سلامت محور و با بازده اقتصادی بالا در دستورکار فعالان اقتصادی قرار گرفته است [۲].

طیف گسترده‌ای از گیاهان دارویی بصورت خودرو رشد کرده که هر ساله بخش زیادی از آن به دلیل عواملی همچون: ۱- چرای دام، ۲- بهره‌برداری نادرست و بی‌رویه، ۳- عدم وجود برنامه زمانی مناسب جهت استحصال، ۴- عدم امکان شناسایی دقیق تمامی رویشگاه‌های طبیعی بصورت سنتی و ۵- دشواری دسترسی (مناطق کوهستانی و کویری) از بین می‌روند. با توجه به صرفه اقتصادی تولید گیاهان دارویی و به منظور استفاده حداکثری از این منابع با ارزش، نیاز به پهنه‌بندی این گیاهان به عنوان یک ضرورت احساس می‌شود. به طور معمول، بهره‌گیری از دانش و تجربه افراد بومی و محیط‌بانان، استفاده از روش‌های تحلیلی- آماری و همچنین بکارگیری تخصص کارشناسان منابع طبیعی، راهکارهای رایج به منظور شناسایی و به تبع آن بهره‌برداری از منابع گیاهان دارویی محسوب می‌شود [۳، ۴ و ۵]. بدیهی است که این روش‌ها به واسطه: ۱- گستردگی پهنه جغرافیایی رویشگاه، ۲- پراکندگی و تنک بودن رویش این گیاهان، ۳- صعب العبور بودن مناطق، ۴- هزینه‌های زمانی و مالی زیاد و ۵- تغییرات اقلیمی، از کارایی و دقت مناسبی برخوردار نیستند. وجود یک نقشه دقیق و به‌روز از پراکندگی گیاهان دارویی می‌تواند به مدیریت، احیاء و بهره‌برداری هرچه بهتر از این منابع ارزشمند کمک کند.

امروزه فن‌آوری سنجش از دور یکی از رایج‌ترین شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات سریع و مستقیم از سطح

زمین محسوب می‌شود. داده‌های سنجش از دوری به دلیل در برداشتن اطلاعات طیفی، مکانی و زمانی از پدیده‌های سطح زمین، کاربردهای فراوانی در حوزه‌های مختلف از جمله محیط زیست، علوم جوی، آلودگی آب، کشاورزی، زمین شناسی، پدیده‌های آتشفشانی، معدن و مدیریت منابع طبیعی برخوردارند [۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱]. در این بین، کشف و آشکارسازی هدف^۱، یک رویکرد پردازشی رایج به منظور استخراج اطلاعات از داده‌های سنجش از دوری ابرطیفی محسوب می‌شود. منظور از هدف در این رویکردهای پردازشی به پدیده مکانی خاص اطلاق شده که با معلوم بودن پاسخ طیفی آن انتظار می‌رود الگوریتم‌های آشکارساز آن را در تصاویر ابرطیفی شناسایی نموده و از سایر پدیده‌ها (پس‌زمینه) جداسازی نمایند. به طور کلی در یک دسته‌بندی می‌توان روش‌های آشکارسازی هدف را به دو دسته: ۱- راهکارهای نیازمند به رفتار طیفی پس‌زمینه (*LSU*، *NCLS*، *SCLS*، *FCLS*، *OSP*، تخمین تنک^۲ و ...) و ۲- راهکارهای بدون نیاز به طیف پس‌زمینه (*MF*، *SAM*، *ACE*، *CEM*، *LCMV*)^۳ و ... تفکیک نمود. تاکنون از روش‌های ذکر شده در هر دو حوزه آشکارسازی اهداف با وسعت بیش از یک پیکسل و اهداف زیرپیکسلی استفاده شده است [۱۴].

با توجه به اهمیت پهنه‌بندی گیاهان دارویی برای استفاده حداکثری و همچنین توانایی فناوری سنجش از دور در آشکارسازی اهداف، این پژوهش معطوف به شناسایی و پهنه‌بندی گیاهان دارویی به کمک فناوری

¹ Target Detection² Linear Spectral Unmixing³ Nonnegatively Constrained Least Squares⁴ Sum-to-one Constrained Least Squares⁵ Fully Constrained Least Squares⁶ Orthogonal Subspace Projection (OSP)⁷ Sparse Representation⁸ Matched Filtering (MF)⁹ Spectral Angel Mapper (SAM)¹⁰ Adaptive Coherence Estimator (ACE)¹¹ Constrained Energy Minimization (CEM)¹² Linearly Constrained Minimum Variance (LCMV)

تفاوت های محسوسی نسبت به زمان عدم بکارگیری این روش پیشنهادی را نشان داده است [۲۰]. تا به امروز بیشتر تحقیقات صورت گرفته در زمینه آشکارسازی هدف، معطوف به استفاده از این روش ها در تصاویر چندطیفی و ابرطیفی تک زمانه بوده است. با توجه به محدودیت دسترسی به تصاویر ابرطیفی با حد تفکیک مکانی بالا در کشور و همچنین در اختیار بودن رایگان تصاویر چندطیفی ماهواره ای سنتینل-۲ که از حد تفکیک مکانی متوسطی برخوردارند؛ استفاده از این تصاویر به منظور پهنه بندی گیاهان دارویی در دستورکار این تحقیق قرار گرفته است البته به واسطه حد تفکیک طیفی پایین تصاویر سنتینل-۲ در قیاس با تصاویر ابرطیفی، احتمال عدم وجود تمایز طیفی میان یک گیاه خاص با سایر گیاهان در تصاویر تک زمانه وجود خواهد داشت. بر این اساس، معیار تمایز گیاهان در این تحقیق، تفاوت در فنولوژی آنها انتخاب شده و بدین ترتیب پاسخ طیفی گیاه در طول زمان، جایگزین عدم تفکیک پذیری تصاویر تک زمانه چندطیفی شده است؛ به عبارت بهتر، به واسطه تمایز گیاهان در طول دوره رشد می توان انتظار پاسخ طیفی متفاوت در زمان های مختلف را به عنوان راهکار آشکارسازی اهداف گیاهی در سری های زمانی تصاویر سنجش از دوری در نظر گرفت.

به طور خلاصه ایده اصلی این مقاله، آشکارسازی گیاه بادام کوهی به کمک روش های آشکارسازی هدف در سری زمانی تصاویر سنتینل-۲ می باشد. برای نیل به این هدف، ابتدا فرامکعبی متشکل از سری زمانی باندها و شاخص های طیفی مستخرج از تصاویر سنتینل-۲ در بازه سال ۲۰۱۷ تولید شد. در ادامه از الگوریتم بهینه سازی ژنتیک با هدف کاهش ابعاد داده و انتخاب ویژگی های بهینه استفاده شد. در نهایت، باندها و شاخص های طیفی بهینه در روند آشکارسازی گیاه دارویی بادام کوهی مورد استفاده قرار گرفت. مهمترین جنبه های نوآورانه ای این تحقیق را می توان: ۱- آشکارسازی گیاه دارویی بادام کوهی به کمک داده های

سنجش از دور می باشد. پراکندگی بالا و ابعاد کوچک گیاهان دارویی به شکلی است که امکان ایجاد پیکسل های خالص از آن در تصویر ضعیف است. بنابراین، مساله شناسایی هدف در این تحقیق در زمره روش های زیرپیکسلی قرار خواهد گرفت.

تا به امروز، تحقیقات متنوعی به منظور کشف و شناسایی اهداف در تصاویر سنجش از دور انجام شده است. سیدین و همکاران در سال ۲۰۱۳، به منظور کشف و شناسایی چشمه های هیدروکربن، از روش های آشکارسازی $MTMF$ ، MF ، CEM ، ACE و تصاویر ماهواره هایپریون استفاده کردند [۱۵]. رحیم زادگان در سال ۲۰۱۴، به منظور آشکارسازی معادن آهن در منطقه سمنان از روش های آشکارسازی هدف استفاده کرد. او از تصاویر ماهواره استر و روش های $GLRT$ ، OSP ، ACE ، CEM ، MF ، SAM ، استفاده نمود [۱۶]. لویان و همکارش در سال ۲۰۱۵، با هدف استخراج توزیع آب های سطحی از روش آشکارسازی CEM و تصاویر ماهواره لندست-۸ استفاده کردند [۱۷]. کاماچو و همکاران در سال ۲۰۱۶، یک مطالعه نسبی از روش های آشکارسازی هدف بر روی مزارع کشاورزی (نیشکر، قهوه، کاکائو، درخت پالم و مرکبات) کشور کلمبیا انجام دادند. در این راستا از الگوریتم های OSP ، SAM ، MF ، CEM ، ACE و تصاویر ماهواره هایپریون استفاده شده است [۱۸]. یانگ و همکاران در سال ۲۰۱۸، جهت آشکارسازی محدوده آب های سطحی در مناطق شهری از تلفیق روش آشکارسازی CEM و شاخص های طیفی استفاده نموده اند [۱۹]. گنگ و همکاران نیز در سال ۲۰۱۸ از روش بهبود یافته CEM به منظور آشکارسازی اهداف در سری زمانی تصاویر ماهواره ای استفاده کردند. ضرب کروناگر سیگنال های زمانی هر مقطع زمانی، راهکار بهبود دقت آشکارسازی در این روش بوده که دقت های کسب شده از آن

¹ Mixture Tuned Matched Filter

² Generalized Likelihood Ratio Test

تهیه سبدهای دستی استفاده می‌شود. از دیگر خواص آن می‌توان به کمک در جلوگیری از وقوع سیلاب در مناطق کوهستانی، کنترل فرسایش خاک و تخریب اراضی در بسیاری از مناطق جغرافیایی با شیب بالا اشاره داشت [۲۱].

بادام کوهی در اکثر مناطق کوهستانی خشک و نیمه خشک ایران رشد می‌کند. استان مرکزی به لحاظ قرار گرفتن در زاویه‌ی برخورد دو رشته کوه البرز و زاگرس، شرایط آب و هوایی مناسبی جهت رویش بادام کوهی دارد.

۲-۲- مبانی نظری آشکارسازی هدف

با توجه به محور تحقیق پیش‌رو مبنی بر بکارگیری روش‌های آشکارسازی هدف به منظور شناسایی یک گونه خاص از گیاه در سری زمانی مستخرج از تصاویر سنتینل-۲، در این بخش پس از معرفی الگوریتم‌های آشکارسازی هدف مورد استفاده، روش‌های ارزیابی عملکرد آشکارسازی هدف تشریح شده است.

همان‌طور که در بخش مقدمه بدان اشاره شد؛ روش‌های آشکارسازی هدف در تصاویر ابرطیفی با دو رویکرد در اختیار بودن و عدم وجود اطلاعات از رفتار طیفی عناصر پس‌زمینه توسعه یافته‌اند. در این تحقیق با توجه به احتمال در دسترس نبودن رفتار طیفی-زمانی عناصر پس‌زمینه، استفاده از روش‌های آشکارسازی مبتنی بر عدم نیاز به رفتار طیفی-زمانی عناصر پس‌زمینه به عنوان محور آشکارسازی هدف انتخاب شده است. این روش‌ها بترتیب شامل: ۱- روش کمینه‌سازی مقید انرژی (*CEM*)، ۲- فیلتر انطباقی (*MSMF*)، ۳- فیلتر انطباقی تنظیم‌شده‌ی طیفی (*ASMF*) و ۴- تخمین‌زننده‌ی انطباق هم‌دوسی (*ACE*) می‌باشند. سازوکار روش‌های ذکر شده از شباهت‌هایی برخوردار بوده که عملکرد هر کدام از آنها در این تحقیق مورد آزمون واقع شده است. در ادامه روابط مربوط به هر روش به همراه توضیحات مختصری از هر یک ارائه شده است.

سنجش ازدوری و ۲- بکارگیری روش‌های آشکارسازی هدف در سری‌زمانی متشکل از باندها و شاخص‌های طیفی برشمرد.

مقاله حاضر در چهار بخش اصلی تنظیم شده است. بعد از بخش نخست به عنوان مقدمه در بخش دوم، پس از معرفی داده‌های مورد استفاده و روش‌های آشکارسازی هدف، روش پیشنهادی تشریح شده است. در بخش سوم نتایج پیاده‌سازی ارائه و در مورد آنها بحث قرار گرفته است. در نهایت بخش چهارم به نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات اختصاص دارد.

۲- مواد و روش‌ها

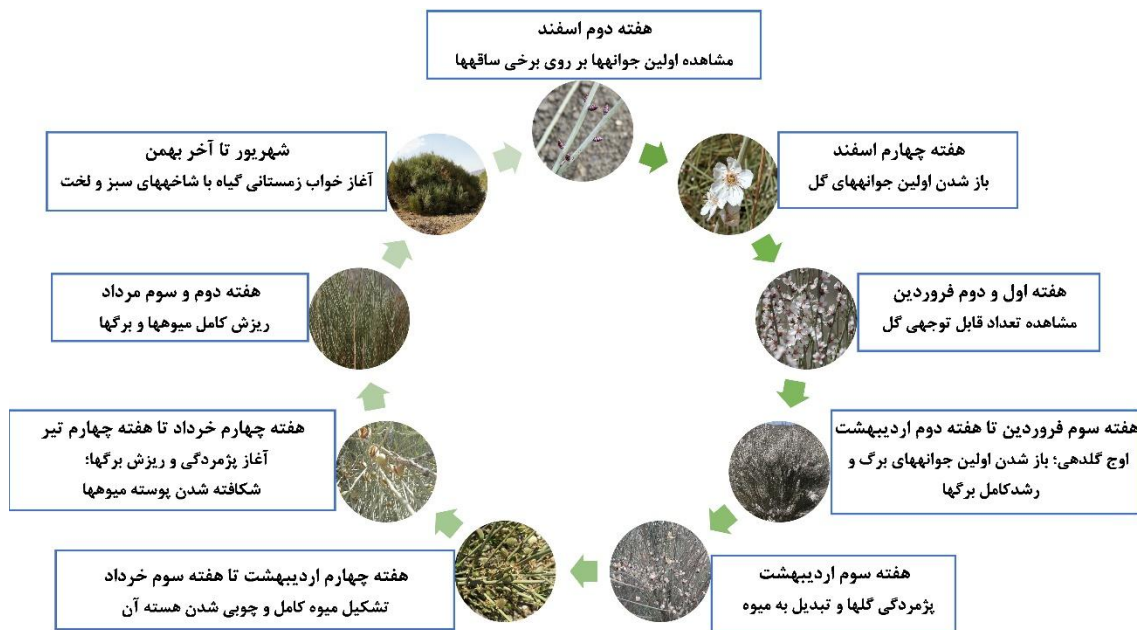
در این بخش، ابتدا گیاه بادام کوهی و فنولوژی آن معرفی شده است. مبانی نظری آشکارسازی هدف، شامل روش‌های مورد استفاده و نحوه ارزیابی عملکرد در ادامه بیان شده و بخش سوم به معرفی داده‌های مورد استفاده و پیش پردازش‌ها اختصاص دارد. در انتها نیز ساختار روش پیشنهادی معرفی شده است.

۲-۱- گیاه دارویی بادام کوهی

بادام کوهی^۱ یا آلوک، درختچه‌ای خوش‌منظر است که ساقه‌های آن ایستا و سبز رنگ، برگ‌هایش باریک و کوچک، ارتفاع ۱ تا ۱/۵ متر و قطر تاج پوششی آن به ۱ تا ۲ متر می‌رسد. این گیاه به عنوان اولین درختچه گل‌دهنده در فصل بهار با گل‌هایی درشت و سفید رنگ، مناظر بی‌بدیلی را به تماشا می‌گذارد. سطح برگ گیاه در فصل بهار زیاد است؛ اما وقتی که دانه و میوه تشکیل شود برگ‌ها به تدریج می‌ریزند ولی همچنان گیاه در طول سال سبزینگی خود را حفظ می‌نماید. شکل (۱) نمایی از گیاه بادام کوهی به همراه روند فنولوژیکی آن را نمایش می‌دهد.

میوه‌های بادام کوهی در خرداد ماه رسیده و پس از شیرین‌سازی مصرف خوراکی خواهند داشت. صمغ و روغن این گیاه در تهیه محصولات بهداشتی و غذایی کاربرد دارد. از ساقه جوان و ایستای این درختچه در

^۱ *Amygdalus Scoparia*

شکل ۱: فنولوژی گیاه بادام کوهی

(d) از پیش مشخص بوده و این پاسخ به عنوان قید در روند برآورد w^{CEM} مورد استفاده قرار می‌گیرد. در رابطه (۱)، R ماتریس همبستگی تصویر ورودی و L بعد فضای ویژگی می‌باشد. با حل مسأله بهینه‌سازی رابطه (۱) بردار w^{CEM} به شکل رابطه (۲) قابل محاسبه خواهد بود [۲۲].

$$\min \{ W^{CEM^T} R_{L \times L} W^{CEM} \} \text{ subjected to } d^T W^{CEM} = 1 \quad \text{رابطه (۱)}$$

$$w^{CEM} = \frac{R_{L \times L}^{-1} d}{d^T R_{L \times L}^{-1} d} \quad \text{رابطه (۲)}$$

۳ روش فیلتر انطباقی (MF)

تفاوت این روش با CEM در بکارگیری ماتریس کوواریانس بجای ماتریس همبستگی تصویر ورودی و انتقال مبدا فضای ویژگی به مرکز ثقل فضای گسترش یافته توسط تمامی نمونه‌های موجود در فضای ویژگی است [۲۴]. رابطه (۴) عملگر این روش را نشان می‌دهد.

۱) روش کمینه سازی مقید انرژی (CEM)

در این روش، یافتن یک بردار وزن (w^{CEM}) به منظور کمینه کردن مجموع مربعات پاسخ حاصل از اعمال آن به نمونه‌های طیفی (انرژی) در دستورکار قرار دارد (رابطه (۱)). پاسخ این بردار در مواجهه با طیف هدف

۲) روش کسینوس انطباقی (ACE)

در این روش، رابطه (۳) کسینوس زاویه‌ی طیفی میان نمونه‌ی مورد آزمون (x) با طیف هدف مبنای شباهت نمونه‌ی طیفی با هدف در نظر گرفته می‌شود. در برآورد این کمیت زاویه‌ای ماتریس کواریانس (I) تصویر بعنوان تنسور لحاظ شده است [۲۳].

$$D^{ACE}(x) = \frac{(d^T \Gamma^{-1} x)^2}{(d^T \Gamma^{-1} d)(x^T \Gamma^{-1} x)} \quad \text{رابطه (۳)}$$

می‌شود. به منظور ارزیابی نتایج این تحقیق از این دو معیار استفاده شده است [۳۷].

۲-۳- داده‌های مورد استفاده و پیش پردازش‌ها

در این بخش ابتدا منطقه مورد مطالعه معرفی شده سپس نحوه جمع‌آوری اطلاعات زمینی تشریح شده است. در انتها نیز داده‌های مورد استفاده، پیش‌پردازش‌ها و نحوه تولید سری زمانی ارائه شده است.

۲-۳-۱- منطقه مورد مطالعه

منطقه مورد مطالعه در این تحقیق محدود به پهنه دانشگاه تفرش بعنوان یکی از شهرستان‌های استان مرکزی بوده که از شمال به ساوه، از جنوب و غرب به اراک و از شرق به قم محدود می‌شود. مساحت شهر تفرش حدود ۲۷۹۲ کیلومتر مربع است. ارتفاع میانگین این شهرستان ۲۰۰۰ متر از سطح دریا و در عرض ۳۴ درجه و ۴۱ دقیقه شمالی و طول ۵۰ درجه و ۱ دقیقه شرقی قرار دارد. در این شهر سالانه بطور متوسط ۲۷۰ میلیمتر نزولات جوی گزارش شده است. موقعیت جغرافیایی شهرستان تفرش و منطقه مورد مطالعه در شکل (۲) دیده می‌شود. محل انجام آزمون‌های این تحقیق سایت دانشگاه تفرش بوده که در مناطقی از آن گیاه بادام کوهی بصورت خودرو رشد می‌نماید. وسعت سایت دانشگاه ۱۰۰ هکتار و محل آن در طول جغرافیایی ۳۴ درجه ۴۰ دقیقه ۴۵ ثانیه و عرض جغرافیایی ۵۰ درجه ۳ دقیقه ۶ ثانیه واقع شده است. مناطق حضور بادام کوهی با تراکم بیشتر در شکل (۲) بصورت نواحی سبز رنگ مشخص شده است. هرچند که در سایر نواحی نیز این گیاه بصورت تک بوته و با وسعت کم قابل مشاهده است.

$$D^{MF}(x) = \frac{(d-\mu)^T \Gamma^{-1}(x-\mu)}{(d-\mu)^T \Gamma^{-1}(d-\mu)} \quad (۴)$$

در این رابطه، μ بردار تبیین کننده مرکز ثقل نمونه‌های فضای ویژگی است.

۴ روش فیلتر انطباقی طیفی تنظیم شده (ASMF)

این روش با هدف تقویت سیگنال‌های هدف و محدود کردن پیکسل‌های پس‌زمینه بر روی روش CEM توسعه یافته است. این روش از ضرب نتیجه عملگر CEM در یک فاکتور A^n بدست می‌آید.

$$ASMF_{(x)} = CEM(x).A^n \quad A = \frac{(x^T R^{-1} d)}{(x^T R^{-1} x)} \quad (۵)$$

فاکتور A^n عنوان یک عامل تنظیم کننده، احتمال هدف بودن یک سیگنال را نشان می‌دهد، و n یک فاکتور از پیش تعریف شده بین ۰ تا ۴ بوده که می‌تواند جدایی بین اهداف واقعی و پیکسل‌های آناملولی را افزایش دهد. هنگامی که $n = 0$ باشد، خروجی ASMF برابر CEM می‌شود. با این روش، پیکسل‌های شبیه به هدف که توسط CEM استخراج شده‌اند؛ مجدداً تقویت می‌شود. اما پیکسل‌های غیر هدف با یک انرژی بزرگ کاهش می‌یابند [۲۵]. در این تحقیق مقدار n معادل ۲ انتخاب شده است.

ارزیابی عملکرد الگوریتم‌های آشکارسازی به دلیل ماهیت ذاتی آن، مساله‌ای بسیار دشوار است چرا که تشخیص آشکارسازی اغلب شامل جستجو برای یافتن تعداد کمی از پیکسل‌های هدف در یک صحنه بزرگ است [۲۶]. متداول‌ترین روش برای ارزیابی دقت آشکارسازی، مقایسه واقعیت‌های زمینی با نتایج آشکارسازی است. استفاده از منحنی مشخصه عملکرد و مقدار سطح زیر این منحنی، به ترتیب به عنوان دو معیار کیفی و کمی از عملکرد آشکارساز قلمداد

شکل ۲: موقعیت جغرافیایی شهرستان تفرش و منطقه مورد مطالعه

شکل (۳ - الف) مشاهده می‌شود؛ منطقه تحت پوشش داده‌ها به دو زیربخش منطقه آموزشی (کادر قرمز) و منطقه ارزیابی (کادر زرد) تفکیک شده است. از داده‌های منطقه آموزشی و واقعیت زمینی متناظر با آن برای فرایند بهینه‌سازی و یافتن ویژگی‌های بهینه در فرایند آشکارسازی هدف استفاده شده و نتیجه تعمیم‌پذیری راهکار توسعه یافته در این تحقیق در منطقه‌ی ارزیابی مورد صحت‌سنجی قرار گرفته است. در شکل (۳ - ب) محدوده دانشگاه تفرش بر روی تصویر سنتینل-۲ ارائه شده و شکل (۳ - پ) نقشه باینری واقعیت زمینی می‌باشد.

۲-۳-۲- تولید نقشه واقعیت زمینی

جمع آوری داده‌های واقعیت زمینی این گیاه بدلیل پراکندگی بالا در مناطق وسیع امری دشوار بوده ولی با این حال در منطقه مورد مطالعه بیشتر مکان‌های متراکم رویش این گیاه، از طریق عملیات زمینی شناسایی و به کمک GPS تعیین موقعیت شد. منطقه مورد مطالعه به همراه نقشه واقعیت زمینی برای مناطق متراکم این گیاه در شکل (۳) مشاهده می‌شود. محل‌هایی که حضور این گیاه بصورت تک بوته و با وسعت اندک (کمتر از ۱/۵ مترمربع) بوده از روند تولید نقشه واقعیت زمینی حذف شده‌اند. همان‌طور که در

شکل ۳: الف) تصویر گوگل ارث (منطقه آموزشی با کادر قرمز رنگ و منطقه آزمون با کادر زرد)، ب) ترکیب رنگی (NIR-R-G) سنتینل-۲ در فصل بهار، پ) تصویر باینری واقعیت زمینی مربوط به موقعیت اهدف

۲-۳-۳- داده‌های مورد استفاده، پیش‌پردازش‌ها و تولید سری زمانی

ماهواره سنتینل-۲ بخشی از برنامه کوپرنیک^۱ آژانس فضایی اتحادیه اروپا است که با هدف جمع‌آوری اطلاعات از زمین طراحی و در مدار قرار گرفته است. داده‌های این ماهواره پس از چند مرحله پیش‌پردازش و انجام تصحیحات رادیومتریکی و هندسی به صورت یک تصویر قائم از مقادیر بازتاب بالای اتمسفر^۲ در غالب محصول سطح IC به کاربر عرضه می‌شوند. در ادامه، کاربران قادرند با انجام تصحیحات اتمسفری بر روی این سطح، تصویری قائم با بازتاب بالای سطح زمین^۳ را تولید نمایند [۲۷]. حد تفکیک مکانی ۱۳ باند طیفی این سنجنده ۱۰، ۲۰ و ۶۰ متر بوده که در این تحقیق از باندهای طیفی با حد تفکیک مکانی ۱۰ متری (باندهای آبی، سبز، قرمز و مادون قرمز نزدیک) جهت تولید سری زمانی باندها و شاخص‌های طیفی استفاده شده است. تصاویر استفاده شده در این تحقیق مربوط به نیمه دوم سال ۲۰۱۷ میلادی بوده که قبل از بکارگیری در تولید سری زمانی از نقطه نظر وجود برف و ابر مورد بررسی قرار گرفته‌اند. دلیل انتخاب نیمه دوم سال میلادی، روند متمایز فنولوژیکی گیاه بادام کوهی می‌باشد. سبزینگی موثر گیاه بادام کوهی در فصل پاییز و زمستان و همچنین روند از دست رفتن برگ‌ها و میوه‌دهی در اواخر بهار را می‌توان به عنوان جنبه‌های متمایز این گیاه در این بازه‌ی زمانی قلمداد نمود. وجود پوشش برف در زمستان و عدم تمایز فاحش طیفی بادام کوهی در فصل بهار نسبت به سایر گیاهان در باندهای طیفی مورد استفاده از تصاویر سنتینل-۲، دلایل عدم انتخاب شش ماهه نخست سال میلادی در تولید سری زمانی می‌باشند. شکل (۴) زمان اخذ داده تصویری در

تولید سری زمانی را نشان می‌دهد. همان‌طور که در شکل (۴) مشهود است؛ مجموعه‌ای متشکل از ۱۵ تصویر در تولید سری زمانی مشارکت داشته‌اند. تصحیحات اتمسفری و توپوگرافی این تصاویر همگی در محیط نرم‌افزار اختصاصی پردازش تصاویر سنتینل (اسنپ^۴) صورت پذیرفته است.

در ادامه به منظور تولید فرامکعب تصویر، علاوه بر باندهای طیفی ذکر شده، مجموعه‌ای از شاخص‌های مرتبط با خاک، آب و پوشش گیاهی تولید شده است. این اقدام با هدف غنی‌تر ساختن داده‌های اولیه و افزایش احتمال تفکیک پذیر بودن آنها در روند آشکارسازی هدف صورت پذیرفته است. در جدول (۱) شاخص‌های تولیدی از باندهای مورد استفاده از سنجنده سنتینل معرفی شده است.

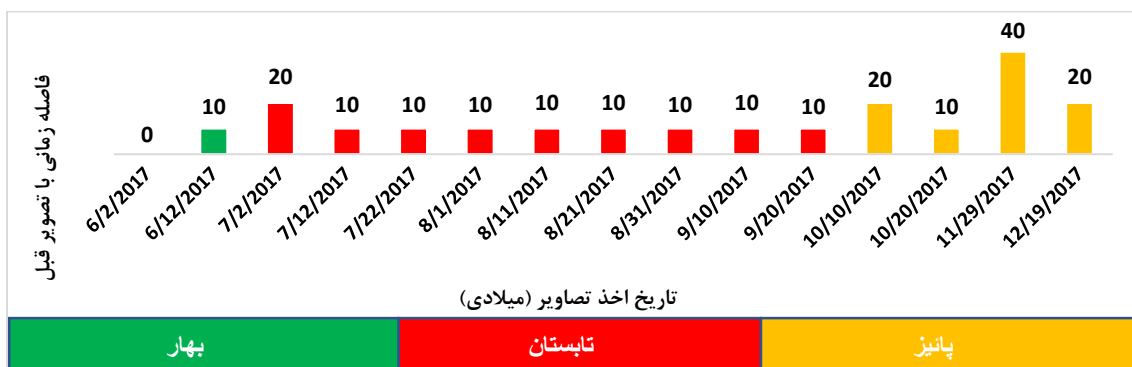
در جدول (۱)، NIR باند ۸، R باند ۴، G باند ۳ و B باند ۲ در تصاویر سنتینل-۲ می‌باشند. این چهار باند و شاخص‌های تولید شده از آنها حد تفکیک مکانی معادل با ۱۰ متر را برخوردارند. بر این اساس با تولید ۱۲ شاخص معرفی شده برای هر مقطع زمانی از سری زمانی، یک مکعب داده با ۲۴۰ ویژگی و باندطیفی برای محدوده مورد مطالعه ساخته شد.

^۱بزرگترین برنامه جهانی برای مطالعه و بررسی زمین می‌باشد که ابتکار عمل مشترک کمیسیون اروپا و آژانس فضایی اروپا است.

^۲Top-Of Atmosphere (TOA) reflectance

^۳Top-Of Surface (TOS) reflectance

^۴ Sentinel Application Platform (SNAP)

شکل ۴: تاریخ تصاویر مورد استفاده

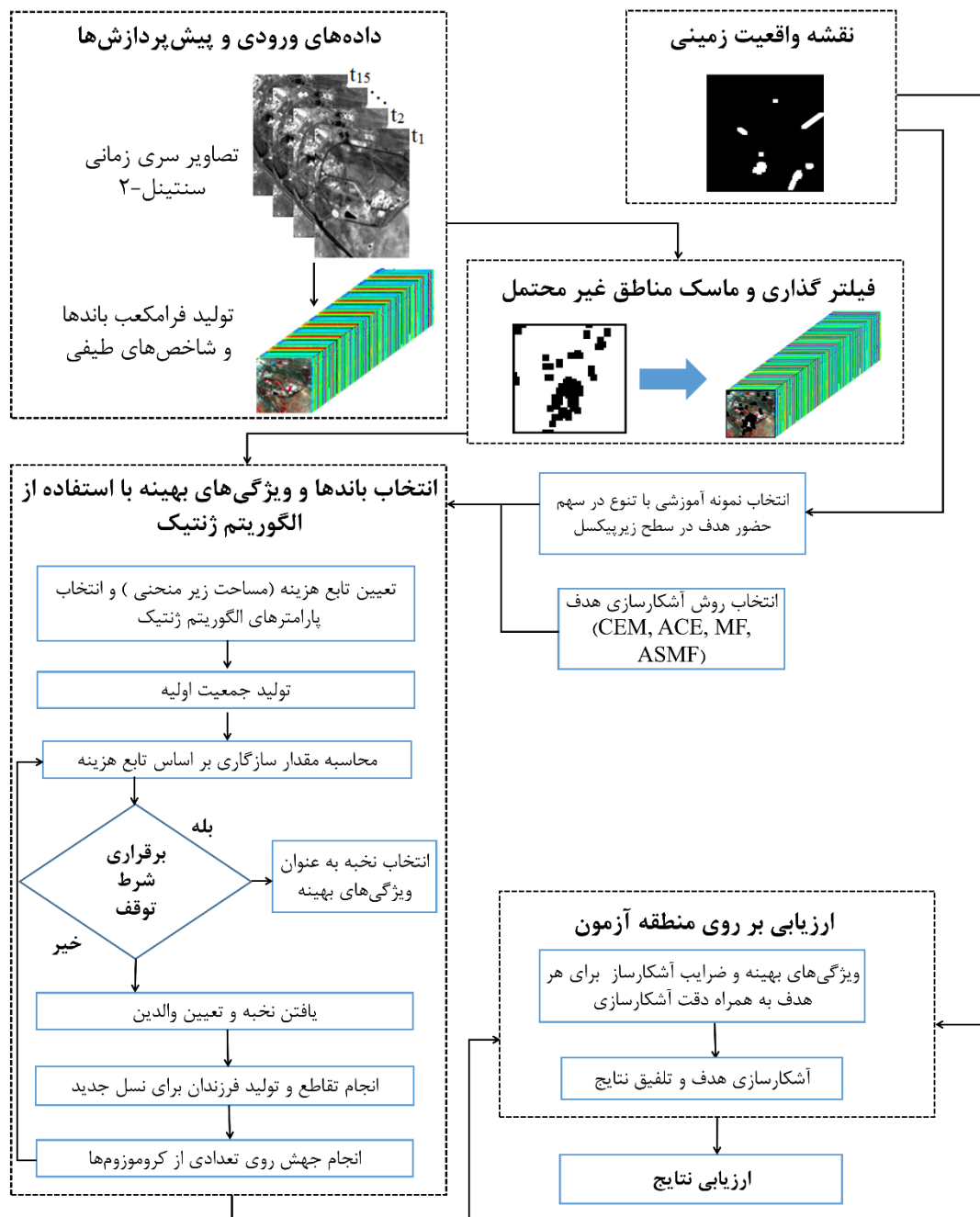
جدول ۱: شاخص های مورد استفاده در این تحقیق

ردیف	اختصار شاخص	رابطه	نام و مرجع
۱	SAVI	$1.5 \times ((NIR - R) / (NIR + R + 0.5))$	Soil Adjusted Vegetation Index, Huete (1998)
۲	DVI	NIR / R	Difference Vegetation Index, Jordan (1969)
۳	PVI	$0.707 \times (NIR - R)$	Perpendicular Vegetation Index, Richardson et al. (1977)
۴	WDVI	$NIR - 0.5 \times R$	Weighted Difference Vegetation Index, Clevers (1988)
۵	MSAVI	$0.5 \times ((2 \times NIR + 1) - \sqrt{(2 \times NIR + 1)^2 - 8 \times (NIR - R)})$	Modified Soil Adjusted Vegetation Index, Qi et al. (1994)
۶	GNDVI	$(NIR - G) / (NIR + G)$	Green Normalized Difference Vegetation Index, Buschmann, C (1993)
۷	NDVI	$(NIR - R) / (NIR + R)$	Normalized Difference Vegetation Index, Rouse et al. (1974)
۸	IPVI	$(NDVI + 1) / 2$	Infrared Percentage Vegetation Index, Crippen (1990)
۹	BI2	$\sqrt{(R^2 + G^2 + NIR^2)} / 3$	Brightness Index, Escadafal (1989)
۱۰	NDWI	$(G - NIR) / (G + NIR)$	Normalized Difference Water Index, Gao (1996)
۱۱	VARI	$(G - R) / (G + R)$	Visible Atmospherically Resistant Index, Gitelson, A et al. (2002)
۱۲	GCC	$G / (R + G + B)$	Green Chromatic Coordinate, Woebbecke, D.M et al. (1995)

۳- روش شناسی راهکار پیشنهادی

این بخش به تشریح راهکار پیشنهاد شده به منظور آشکارسازی گیاه دارویی بادام کوهی اختصاص داشته

که روند آن به صورت فلوجارت شکل (۵) قابل مشاهده است.

شکل ۵: مراحل انجام تحقیق

کاهش دهد. به عبارت بهتر، تنوع بالا در کلاس های موجود در فضای ویژگی، اعتبار تعمیم یک ماتریس کواریانس را به عنوان نماینده رفتار آماری نمونه های موجود در فضای ویژگی می کاهد. بر این اساس، حذف و ساده سازی نمونه های موجود در فضای ویژگی با هدف افزایش اعتبار کمیت های آماری مستخرج از آن، می تواند صحت نتایج آشکارسازی هدف را بهبود دهد. با این رویکرد، در اولین گام از روش پیشنهادی، حذف مناطقی که احتمال حضور هدف (گیاه بادام کوهی) در آنها پایین بوده در دستورکار قرار گرفت. برای این منظور، رفتار طیفی و زمانی مناطق رویش گیاه مورد بررسی قرار گرفت و متناسب با آن دو قید منطقی و قابل تعمیم برای این مناطق شناسایی شد.

با توجه به حد تفکیک مکانی تصاویر مورد استفاده (۱۰ متر)، رخداد پیکسل های خالص از گیاه بادام کوهی از احتمال بالایی برخوردار نیست. از آنجایی که این گیاه عموماً در مناطق دشت و بایر رشد می کند؛ عمده پوشش های گیاهی نواحی مجاور آن به گیاهان خودرو اعم از علف های هرز و بوته های خار اختصاص دارد. سبزینگی این گیاهان (پس زمینه) در طول زمان و بعد از فصل بهار به تدریج کاهش یافته و به سمت خشک شدن پیش می روند. ضمن اینکه با توجه به جغرافیای محل رویش این گیاهان، تراکم بالایی از آنها مورد انتظار نخواهد بود؛ بنابراین روند کاهشی در سبزینگی بین فصل بهار و زمستان و همچنین عدم رخداد سبزینگی متراکم در فصل سبز سال به عنوان قیود منطقی در جداسازی مناطق مستعد رویش انتخاب شده است. این دو قید در سری زمانی شاخص $NDVI$ بصورت رابطه (۷) اعمال شده است.

$$NDVI_i (i = \text{all times}) < 0.3 \text{ and } NDVI_{\text{Winter}} - NDVI_{\text{Spring}} < 0 \quad \text{رابطه (۷)}$$

دسامبر ۲۰۱۷ انتخاب شده است. مقدار ۰٫۳ نیز در این روابط بر اساس بازبندی استاندارد شاخص $NDVI$

مطابق با شکل (۵)، روند اجرای روش پیشنهادی از سه گام اصلی تشکیل شده است. بعد از آماده سازی سری زمانی باندها و ویژگی های طیفی، در گام نخست جداسازی پهنه های مکانی مستعد حضور گیاه بادام کوهی و حذف سایر مناطق با احتمال رخداد پایین حضور هدف در دستورکار قرار دارد. در گام دوم با معرفی چند نمونه آموزشی از رفتار طیفی-زمانی هدف، باندها و ویژگی های موثر در آشکارسازی هدف از پس زمینه به کمک الگوریتم فراابتکاری ژنتیک به ازای هر سیگنال از هدف شناسایی می شوند. در گام سوم از روند اجرای این تحقیق، بعد از تعیین ویژگی های پهنه و برآورد ضرایب آشکارساز برای هر یک از نمونه های آموزشی، آشکارسازی هدف در مناطق آزمون به اجرا رسیده است. در این مرحله نیز به منظور افزایش توان آشکارسازی هدف، راهکاری مبتنی بر تلفیق نتایج کسب شده از هر نمونه آموزشی (ویژگی های پهنه و ضرایب فیلترهای انطباقی آشکارساز) پیشنهاد شده است. در ادامه هر گام از روش پیشنهادی در قالب زیربخش های ۱-۳، ۲-۳ و ۳-۳ به تفصیل تشریح شده است.

۱-۳- شناسایی مناطق مستعد حضور گیاه بادام

کوهی

هنگام استفاده از روش های آشکارسازی هدف، کاهش پیچیدگی توزیع نمونه های پس زمینه در فضای ویژگی به عنوان یکی از عوامل کسب نتایج دقیق تر قلمداد می شود [۲۸]. وجود تنوع بالا در پدیده های حاضر در صحنه تصویر و تمایز بالا در رفتار طیفی-زمانی آنها می تواند صحت و اعتبار کمیت های آماری پارامتریک مستخرج از نمونه های موجود در فضای ویژگی را

در رابطه (۷)، $NDVI_{\text{Spring}}$ شاخص تفاضلی گیاهی نرمال شده مربوط به تاریخ ۲ ژوئن ۲۰۱۷ از سری زمانی و $NDVI_{\text{Winter}}$ مربوط به همان شاخص در تاریخ ۱۹

برای زمین‌های با پوشش گیاهی تنک در نظر گرفته شده است [۲۹].

با اعمال قیود ذکر شده در رابطه (۷) از حضور مناطقی همچون: ۱- پوشش گیاهی متراکم، ۲- مناطق پایدار و بدون تغییر در شاخص *NDVI* و ۳- مناطق آبی، به عنوان پهنه محتمل حضور گیاه بادام کوهی جلوگیری می‌شود. بدیهی است که این اقدامات صرفاً جنبه پالایشی داشته و بخش‌های زیادی از خاک توأم با پوشش گیاهی را در بر خواهد گرفت؛ اما انتظار می‌رود تا حد زیادی از پیچیدگی فضای ویژگی بواسطه کاهش در تنوع کلاس‌های واقع در صحنه تصویر کاسته شده و به تبع آن، آماره‌های مستخرج از ماتریس کواریانس یا همبستگی تولید شده از نمونه‌های باقیمانده به توزیع آماری نرمال نزدیکتر شوند. راهکارهای مشابهی مطابق با این رویکرد نیز در تحقیقات گذشته گزارش شده است [۳۰].

۳-۲- بهینه‌سازی به منظور شناسایی ویژگی‌های موثر

با توجه به تعداد بالای باندها و ویژگی‌های مستخرج در سری زمانی تولید شده توسط تصاویر سنتینل-۲، انتخاب ویژگی‌ها و باندهای موثر به منظور کسب نتایج بهتر در روند آشکارسازی هدف ضروری خواهد بود. به عبارت بهتر وجود باندها و ویژگی‌های افزونه و همچنین عدم تمایز و تفکیک‌پذیری برخی از آنها در جداسازی هدف یا اهداف از پس‌زمینه، باعث کاهش دقت آشکارسازی خواهد شد. بنابراین به کمک اجرای الگوریتم فراابتکاری ژنتیک باینری، ویژگی‌های موثر شناسایی شود [۳۱ و ۳۲]. دلیل انتخاب الگوریتم فراابتکاری ژنتیک سهولت در فرایند کدگذاری باینری (بودن یا نبودن یک ویژگی) در روند تولید ژن‌های کروموزوم می‌باشد.

تاکنون روش‌های متعددی با هدف کاهش ابعاد فضای ویژگی ارائه شده که می‌توان آن را در دو دسته کلی

جای داد. دسته نخست روش‌های استخراج ویژگی بوده که از جمله می‌توان به روش‌های تحلیل مولفه اصلی^۱، کمینه‌سازی کسر نویز^۲ و تحلیل مولفه مستقل^۳ اشاره نمود. در این دسته، داده‌ها از طریق مجموعه‌ای از تبدیلات خطی یا غیر خطی به فضایی با بعد کمتر انتقال یافته و به دلیل تبدیل فضا، معنای فیزیکی اولیه خود را از دست می‌دهند. دسته دوم به روش‌های انتخاب ویژگی اختصاص داشته که در آن یک زیر مجموعه از ویژگی‌های اولیه انتخاب می‌گردند. بکارگیری الگوریتم ژنتیک باینری را می‌توان در زمره روش‌های بهینه‌سازی فرا ابتکاری دانست که برای انتخاب ویژگی در تحقیقات زیادی مورد استفاده قرار گرفته است [۳۲، ۳۳، ۳۴ و ۳۵]. در الگوریتم ژنتیک باینری، هر کروموزم متشکل از یک رشته از اعداد صفر و یک بوده که طول آن متناسب با بعد فضای ویژگی ورودی خواهد بود. حضور یا عدم حضور هر ویژگی/باند در هر کروموزم به ترتیب با مقادیر یک و صفر کدگذاری می‌شود. جدول (۲) سایر پارامترهای تنظیمی الگوریتم ژنتیک [۳۶]، بکارگرفته شده در این تحقیق را نشان می‌دهد.

روند بهینه‌سازی فوق به ازای تمامی نمونه‌های آموزشی تکرار شده و برای هر نمونه‌ی آموزشی ضرایب آشکارساز، ویژگی‌های بهینه و دقت کسب شده ثبت می‌گردد. در انتخاب نمونه‌های آموزشی سعی بر آن بود که تنوع در سهم حضور هدف در پیکسل‌های انتخاب شده وجود داشته باشد. در مجموع برای این بررسی سه پیکسل بعنوان رفتاری طیفی-زمانی هدف انتخاب شده و برای حصول اطمینان از وجود تنوع در سهم حضور هدف از تصاویر بزرگ‌مقیاس گوگل-ارث استفاده شده است. این نمونه‌ها به ترتیب از یک تا سه متناسب با سهم حضور گیاه درجه‌بندی و نامگذاری شده‌اند. نمونه

¹ Principal component analysis

² Minimum Noise Fraction

³ Independent Component Analysis

بطور تقریبی بیشتر از ۶۰ درصد سهم پیکسلی آن مربوط به پس زمینه است.

آموزشی اول بیشترین سهم در حضور هدف را برخوردار بوده (بطور متوسط ۷۰ درصد) و نمونه‌ی آموزشی سوم

جدول ۲: پارامترهای الگوریتم ژنتیک طراحی شده به منظور انتخاب ویژگی

باینری	نحوه کدگذاری کروموزوم
۲۵۵	طول کروموزوم
۱۰۰۰	تعداد جمعیت هر نسل
۵۰۰	ابعاد حوضچه تکثیر
بیشینگی سطح زیر منحنی (AUC)	تابع شایستگی
انتخاب رقابتی	نحوه انتخاب والدین
دو نقطه‌ای	روش تقاطع
۷۰٪	نرخ رقابتی تقاطع
۳٪	نرخ جهش
همگرایی یا بیشینه تکرار ۱۰۰۰	معیار توقف

انتخاب نمونه آموزشی i ام و RT_i نقشه پاسخ آشکارساز به ازای ضرایب بهینه یافته شده برای نمونه i ام می-باشند.

مطابق با رابطه (۸)، آشکارسازهای با AUC بزرگتر، نقش بیشتری را در تولید نقشه نهایی پاسخ آشکارساز ایفا می‌کنند. ایده این راهکار تلفیقی افزایش اثرپذیری نتایج آشکارسازی‌های موفق در مقایسه با نتایج ضعیف-تر در تولید نتایج نهایی بوده و همچنین اینکار شرایط ایجاد هم‌افزایی میان نتایج بدست آمده را جهت تصمیم‌سازی با عدم قطعیت کمتر فراهم می‌آورد.

۴- تایج و بحث

ارزیابی نتایج این تحقیق در دو سطح انجام شده است. در سطح نخست، میزان موفقیت فرایند بهینه‌سازی به کمک نقشه واقعیت زمینی مربوط به داده‌های آموزشی و سطح زیر منحنی برای هریک از روش‌های آشکارسازی هدف، مورد بررسی قرار گرفته است. سطح دوم ارزیابی، مستقل از روند بهینه‌سازی بوده که بعد از انتخاب ویژگی‌های بهینه و تولید نتایج تلفیقی، کفایت

۳-۳- پیاده‌سازی در مناطق ارزیابی با رویکرد

تلفیق نتایج

بعد از اجرای فرایند بهینه‌سازی، به ازای هر نمونه آموزشی، ضرایب آشکارساز، ویژگی‌های بهینه و دقت کسب شده از آن برآورد می‌شود. در ادامه به منظور اعمال نتایج کسب شده به سایر مناطق، یک رویکرد تلفیقی به اجرا رسیده است. در این رویکرد، به ازای هر نمونه آموزشی از رفتار طیفی-زمانی هدف و همچنین ویژگی‌های بهینه مرتبط با آن (با در نظر گرفتن روش آشکارساز انتخاب شده) یک نقشه‌ی پاسخ آشکارساز تولید می‌گردد. در نهایت، نتیجه نهایی پاسخ آشکارسازی (RT_f) از طریق میانگین‌گیری وزن‌دار از نتایج پاسخ آشکارسازی به ازای هر یک از نمونه‌های آموزشی بصورت رابطه (۸) تولید خواهد شد.

$$RT_f = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N AUC_i \times RT_i \quad \text{رابطه (۸)}$$

در این رابطه، $N = 3$ تعداد نمونه‌های آموزشی، AUC_i سطح زیر منحنی بدست آمده در منطقه تست به ازای

^۱Tournament Selection

کمی، منحنی ROC مربوط به هریک از نقشه های پاسخ آشکارساز شکل (۶) در شکل (۷) ارائه شده است. در جدول (۳) نیز شاخص AUC مستخرج از هر یک از نمودارهای ROC شکل (۷) ارائه شده است. نتایج کمی (منحنی ROC و مقادیر AUC) نیز بهبود نتایج تلفیقی را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه از نمونه‌های آموزشی با تنوع در سهم حضور گیاه مورد نظر به عنوان رفتار طیفی-زمانی هدف استفاده شده است؛ علت نزدیک بودن نتایج نمونه طیف یک با میانگین وزندار نتایج را می‌توان به نزدیکی سهم حضور هدف در نمونه طیف یک با سهم حضور پیکسل‌های موجود در نقشه واقعیت زمینی مرتبط دانست.

و قابلیت تعمیم نتایج بدست آمده در فرایند بهینه‌سازی در منطقه‌ای آزمون مورد ارزیابی قرار گرفته است. در ادامه، ابتدا نتایج مربوط به فرایند بهینه‌سازی و سپس نتایج اعمال ویژگی‌ها بهینه‌ی آشکارساز در منطقه آزمون ارائه و مورد بحث قرار گرفته است.

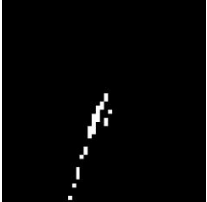

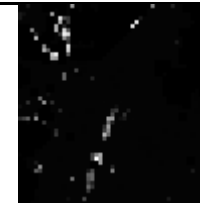
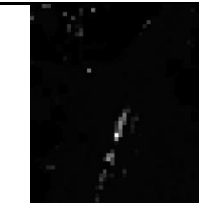
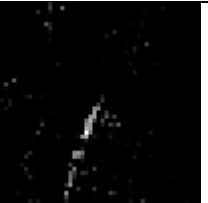
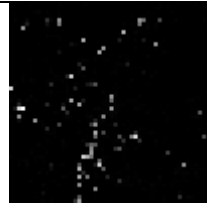
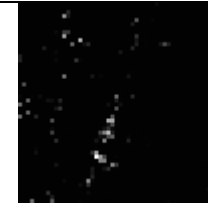
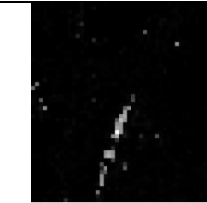
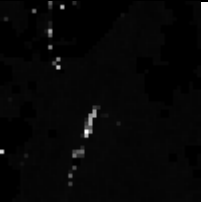

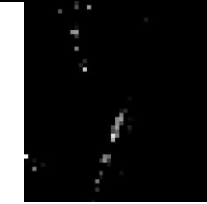

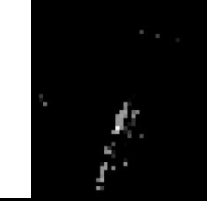
۴-۱- نتایج فرایند بهینه‌سازی

همان‌طور که در بخش ۲-۲ نیز بدان اشاره شد به منظور ارزیابی عملکرد الگوریتم‌های آشکارسازی هدف از دو معیار کمی منحنی ROC ^۱ و سطح زیر این منحنی (AUC)^۲ استفاده شده است. نتایج آشکارسازی برای روش‌های CEM ، ACE ، MF ، $ASMF$ در شکل (۶) دیده می‌شود.

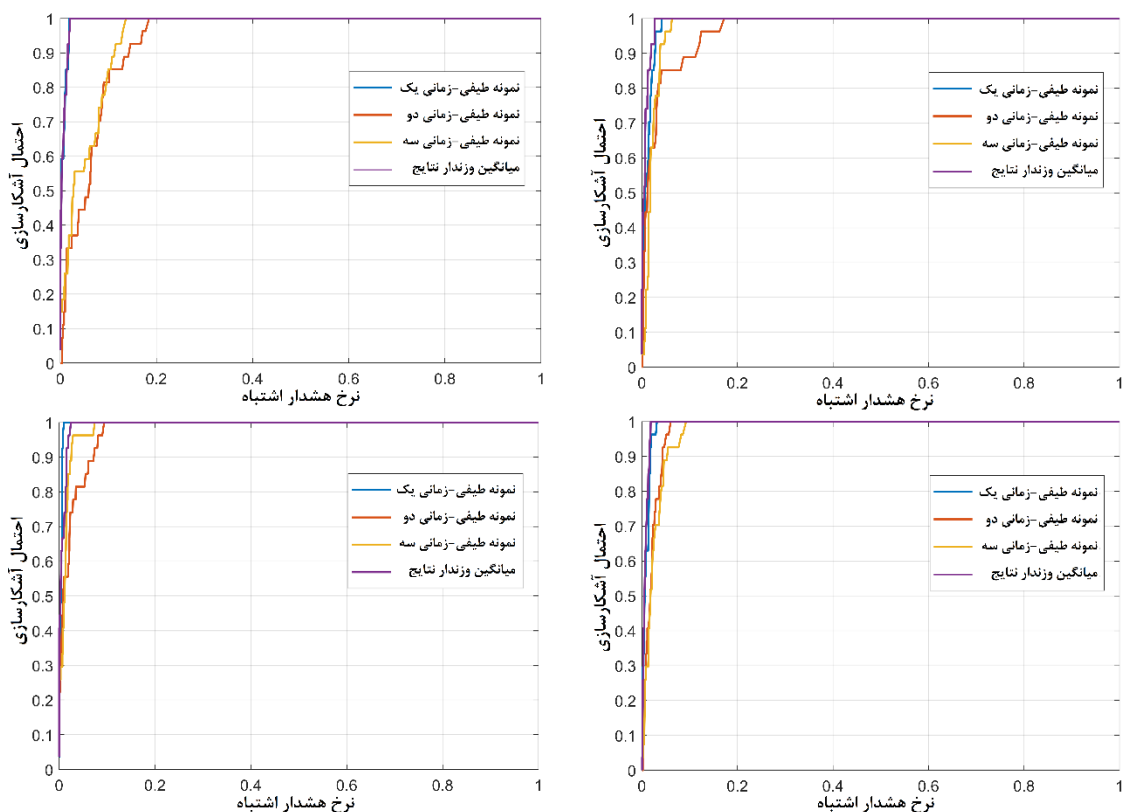
شکل (۶) متشکل از دو بخش اصلی است. در بالای این شکل ماسک مربوط به واقعیت زمینی استفاده شده در فرایند بهینه‌سازی ترسیم شده است. در ادامه جدولی متشکل از چهار سطر (الگوریتم‌های آشکارسازی هدف) و چهار ستون (نتایج کسب شده برای ۳ نمونه آموزشی و نتایج تلفیق) رابطه (۸) ارائه شده است. با مقایسه نقشه پاسخ آشکارسازها و نقشه واقعیت زمینی، موفقیت بصری نتایج مشهود است. از سوی دیگر، نتایج بصری حاکی از موفقیت بیشتر راهکار تلفیقی در برآورد نقشه پاسخ هدف در تمامی الگوریتم‌های آشکارسازی است. ناگفته نماند که روش ACE در آشکارسازی سه طیف معرفی شده نسبت به دیگر روش‌ها عملکرد ضعیف‌تری را از خود نشان داده است. وجه تمایز این راهکار با سایر روش‌های استفاده شده در بکارگیری ماتریس کواریانس (Γ) بجای ماتریس همبستگی (R) است. بهترین نتیجه از لحاظ بصری با اختلاف اندک نسبت به سایر روش‌ها مربوط به روش $ASMF$ می‌باشد. این روش با ضرب یک فاکتور وزندار در CEM پیکسل‌های هدف را محدود می‌کند. با این حال به منظور تامین شرایط ارزیابی

^۱ Receiver Operating Characteristics

^۲ Area Under Curve

داده واقعیت زمینی مربوط به فرایند بهینه سازی				
نمونه‌ی آموزشی روش آشکارسازی	تلفیق نتایج رابطه (۸)			
	۱	۲	۳	
<i>CEM</i>				
<i>ACE</i>				
<i>MF</i>				
<i>ASMF</i>				

شکل ۶: نتایج کسب شده از فرایند آشکارسازی هدف در منطقه آموزشی بدست آمده از فرایند بهینه سازی

شکل ۷: نمودار ROC مربوط به بهینه سازی برای سه طیف انتخابی و میانگین نتایج برای روش های آشکار سازی معرفی شده؛
 (الف) CEM (ب) ACE (پ) MF (ت) ASMF

جدول ۳: شاخص AUC آشکار سازی هدف مربوط به مرحله بهینه سازی

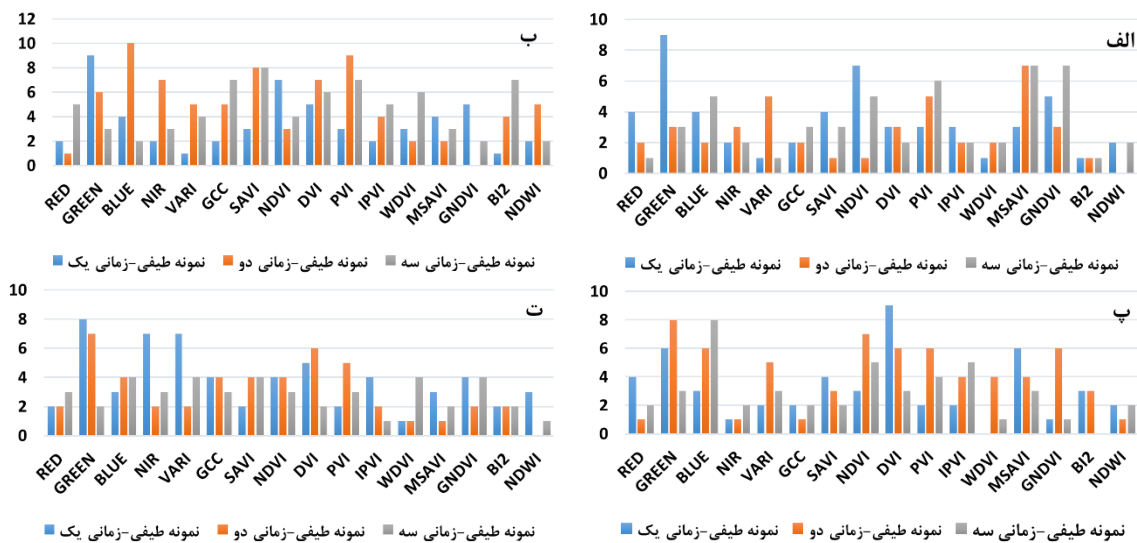
الگوریتم	دقت آشکار سازی طیف یک %	دقت آشکار سازی طیف دو %	دقت آشکار سازی طیف سه %	دقت آشکار سازی میانگین وزندار نتایج %
CEM	۰,۹۸۹	۰,۹۷۰	۰,۹۷۹	۰,۹۹۳
ACE	۰,۹۹۴	۰,۹۳۹	۰,۹۵۳	۰,۹۹۴
MF	۰,۹۹۱	۰,۹۷۹	۰,۹۷۵	۰,۹۹۳
ASMF	۰,۹۹۶	۰,۹۷۸	۰,۹۸۷	۰,۹۹۴

بدست آمده از آشکار سازی های CEM, ACE, MF و ASMF در شکل (۹) ارائه شده است. در شکل (۸) ویژگی های بهینه شناسایی شده به ازای نمونه های طیفی-زمانی هدف برای روش های آشکار سازی در منطقه آزمون ارائه شده است. محور افق در این نمودار، ویژگی هایی از سری زمانی بوده که در روند بهینه سازی انتخاب شده اند. میله های مرتبط با هر

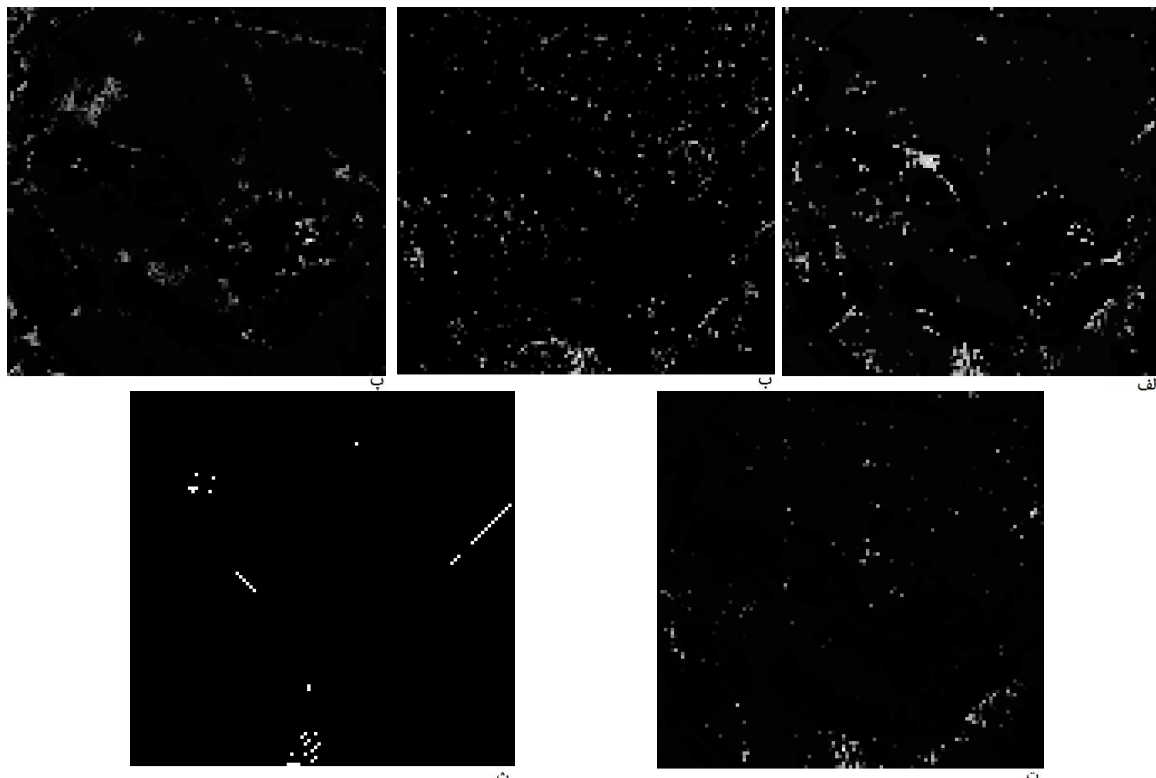
در ادامه به منظور ارزیابی تعمیم پذیری ویژگی های مستخرج در روند بهینه سازی و همچنین ضرایب آشکار سازی بدست آمده از ویژگی های بهینه، روند آشکار سازی با رویکرد تلفیقی در منطقه آزمون شکل (۳ - الف) پیاده سازی شده است. ویژگی های بهینه منتخب به کمک الگوریتم ژنتیک باینری در مرحله بهینه سازی در نمودارهای شکل (۸) و نتایج بصری

دلیل این امر را می توان به تغییر ساختار نمونه های واقع در فضای ویژگی مربوط به داده های پس زمینه مرتبط دانست. با این حال نتایج کسب شده موفقیت هایی را در آشکارسازی اهداف طیفی زیرپیکسلی در سری زمانی تصاویر سنتینل-۲ نشان می دهند. ناگفته نماند که بعد از بازدید مجدد میدانی از منطقه آزمون مشخص شد که در برخی از مناطق اکستریم محلی در نقشه آشکارساز حضور بادام کوهی بصورت تک بوته و با وسعت کم وجود داشته که این مناطق در تولید نقشه واقعیت زمینی حضور نداشته اند. این موضوع نشان می دهد که این رویکرد توانسته اهداف زیرپیکسلی حتی با وسعت بسیار اندک نیز شناسایی نماید.

ویژگی، تعداد تکرار انتخاب آن ویژگی در سری زمانی است. هر رنگ از میله های این نمودار مربوط به یک نمونه آموزشی از رفتار زمانی-طیفی هدف می باشد. بدیهی است که مجموع میله های هم رنگ در هر نمودار برابر با تعداد ویژگی های انتخاب شده برای هر نمونه آموزشی خواهد بود. با استناد به نمودارهای ارائه شده در شکل (۸)، باند سبز و شاخص های PVI و DVI از نقش بیشتری در ایجاد تمایز میان هدف و پس زمینه برخوردار بودند و کمترین کارایی نیز مربوط به شاخص $NDWI$ است. همان طور که در شکل (۹) دیده می شود؛ نتایج بدست آمده در منطقه آزمون از کیفیت کمتری نسبت به داده های آموزشی در فرایند بهینه سازی برخوردارند.

شکل ۸: ویژگی های بهینه انتخاب شده به کمک الگوریتم ژنتیک باینری در مرحله بهینه سازی، الف) CEM (ب) ACE (پ) MF (ت) $ASMF$

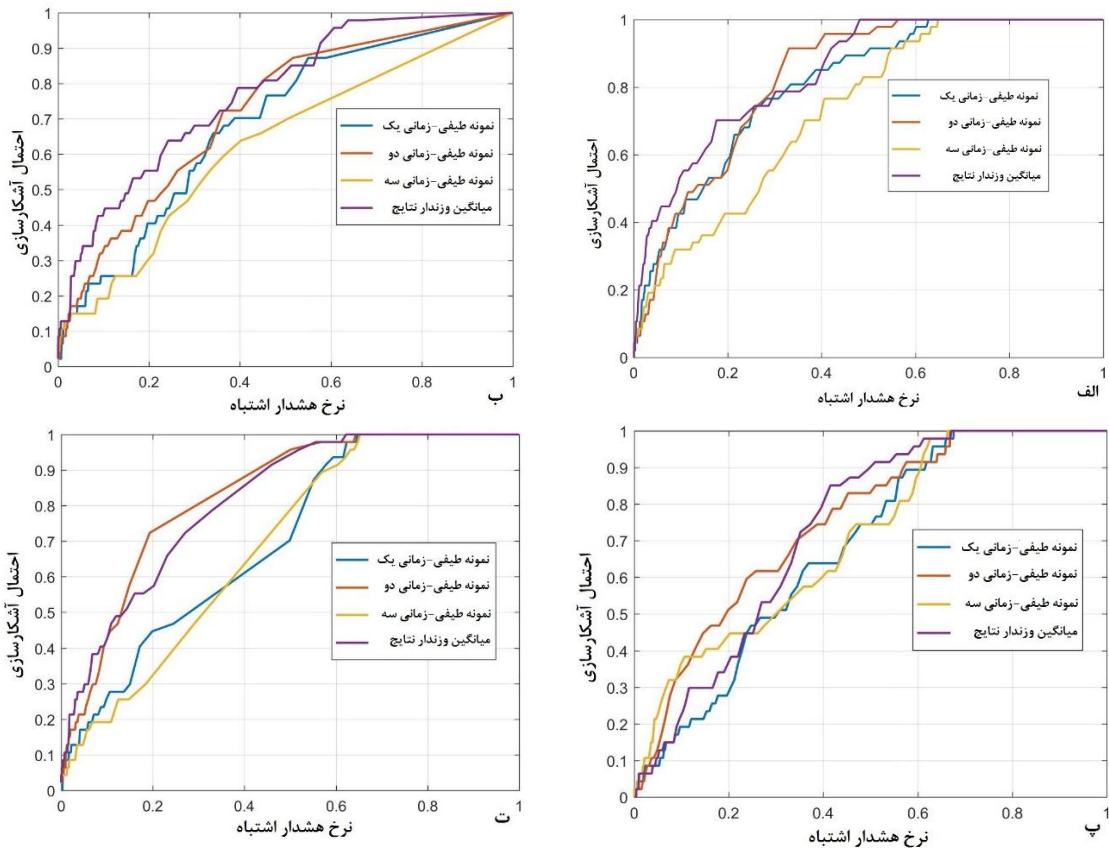

شکل ۹: تصاویر مربوط به ارزیابی نتایج با استفاده از ۴ الگوریتم آشکارسازی بر روی منطقه تست که در مشخص شده است؛
الف) *CEM* ب) *ACE* پ) *MF* ت) *ASMF* ث) نقشه واقعیت زمینی

ارزیابی‌های کمی در این مورد نیز مشابه با روند بهینه‌سازی در جدول (۴) و شکل (۱۰) قابل مشاهده است. جدول (۴) نتایج آشکارسازی به ازای ویژگی‌های یافته شده برای هر یک از اهداف آموزشی را نشان می‌دهد. شکل (۱۰) نیز نتایج روش تلفیقی را برای هر یک از روش‌های آشکارساز نمایش می‌دهد.

جدول ۴: شاخص *AUC* آشکارسازی هدف مربوط به منطقه‌ی آزمون

الگوریتم	دقت آشکارسازی طیف یک %	دقت آشکارسازی طیف دو %	دقت آشکارسازی طیف سه %	دقت آشکارسازی میانگین وزندار نتایج %
<i>CEM</i>	۰,۸۰۸	۰,۸۳۰	۰,۷۳۴	۰,۸۴۶
<i>ACE</i>	۰,۶۹۰	۰,۷۲۵	۰,۶۲۹	۰,۷۷۲
<i>MF</i>	۰,۶۸۲	۰,۷۵۱	۰,۷۰۶	۰,۷۳۴
<i>ASMF</i>	۰,۷۰۲	۰,۸۳۰	۰,۶۹۰	۰,۸۱۶

شکل ۱۰: نمودار ROC مربوط به بهینه سازی برای سه طیف انتخابی و میانگین نتایج برای روش های آشکارسازی معرفی شده:
الف) CEM (ب) ACE (پ) MF (ت) ASMF

هدف، حاکی از موفقیت این رویکرد در پهنه بندی این گیاهان بود. نتایج کسب شده از روند بهینه سازی و به تبع آن ارزیابی تعمیم پذیری نتایج، گویای این موضوع بود که می توان با رویکردهای مشابهی اقدام به پهنه بندی گیاهان دارویی خودرو نمود. این مهم می تواند هر ساله با هزینه های اجرایی اندکی شرایط بهره برداری حداکثری از این منابع گیاهی را فراهم آورد. با در نظر گرفتن تجربیات کسب شده از پیاده سازی های این تحقیق، مواردی همچون: ۱- لحاظ شدن تراکم و وسعت نسبی گیاهان هدف متناسب با حدتفکیک مکانی تصاویر سنتینل-۲، ۲- عدم رویش گیاهان هدف با اختلاط مکانی بالا با سایر سبزیگی ها و ۳- دسترسی به رفتار طیفی-زمانی بدست آمده از طیف سنجی های آزمایشگاهی/میدانی برای گیاهان هدف، می تواند بهبود نتایج آشکارسازی را بدنبال داشته باشد. گیاهان دارویی

مقایسه نتایج بدست آمده از AUC های جدول (۴) نشان دهنده قابلیت بهتر راهکار CEM تلفیقی نسبت به سایر الگوریتم های آشکارسازی است. این راهکار به ترتیب ۳/۸ درصد نسبت به روش $ASMF$ تلفیقی، ۹/۶ درصد نسبت به روش ACE تلفیقی و ۱۵/۳ درصد نسبت به روش MF تلفیقی بهبود دقت کسب نموده است.

۵- نتیجه گیری و پیشنهادات

در این تحقیق یافتن گیاه بادام کوهی با وسعت مکانی عمدتاً زیرپیکسلی در سری زمانی تصاویر ماهواره ای سنتینل-۲ با محوریت روش های آشکارسازی هدف، به اجرا رسید. در این روش از چهار آشکارساز هدف شامل $ASMF$ ، MF ، CEM ، ACE به منظور آشکارسازی هدف استفاده شد. ایده بکارگیری رفتار طیفی-زمانی گیاهان به عنوان سیگنال های مورد انتظار در روند آشکارسازی

بکار بستن روش‌های آشکار سازی نیازمند به رفتار طیفی-زمانی عناصر پس‌زمینه و بکارگیری روش‌های نظارت‌نشده به منظور یافتن آنها، ۴- ارزیابی روش‌های بهینه‌سازی سازگار با کدگذاری باینری مثل الگوریتم توده‌ذرات، کلونی مورچگان و موارد مشابه در سرعت و دقت نتایج قابل استحصال از روش پیشنهادی و ۵- یافتن زمان‌های کلیدی شناسایی هر گیاه متناسب با اقلیم و فنولوژی آن و بکارگیری تصاویر و ویژگی‌های طیفی تک‌زمانه به منظور کاهش پیچیدگی‌های اجرایی اعم از فرایند جستجو به منظور یافتن باندها و ویژگی‌های بهینه، می‌باشند.

دیگری همچون: ۱- گون، ۲- شیرین‌بیان، ۳- خارشتر، ۴- انگبین و نمونه‌هایی از این دست پتانسیل بررسی و اجرای ایده‌ی بکارگرفته شده در این تحقیق را به منظور بهینه‌بندی برخوردارند. موارد دیگری که می‌تواند به عنوان محور تحقیقات آتی در این حوزه مطرح باشد شامل: ۱- بکارگیری تابع شایستگی تلفیقی در فرایند بهینه‌سازی با این هدف که ویژگی‌های بهینه‌ی مربوط به همه سیگنال‌های هدف در قالب صرفاً یک بهینه‌سازی برآورد شوند، ۲- طراحی و بکارگیری ایده‌های تلفیقی کارآمدتر که بتواند علاوه بر تنوع در ویژگی‌های طیفی-زمانی، تلفیق نتایج کسب شده از آشکارسازهای مختلف را شامل شود، ۳-

مراجع

- Conservation of Arasbaran forests*, 2017.
- [6] S. Mubako, O. Belhaj, J. Heyman, W. Hargrove and C. Reyes, "Monitoring of Land Use/Land-Cover Changes in the Arid Transboundary Middle Rio Grande Basin Using Remote Sensing," *Remote Sensing of Water Resources in Semi-Arid Regions/Drought Areas*, vol. 10, no. 12, p. 2005, 2018.
- [7] N. Lu, "Biases and Abrupt Shifts of Monthly Precipitable Water from Terra MODIS," *Atmosphere Remote Sensing*, vol. 11, no. 11, p. 1315, 2019.
- [8] P. Liu, Y. Li, B. Liu, P. Chen and J. Xu, "Semi-Automatic Oil Spill Detection on X-Band Marine Radar Images Using Texture Analysis, Machine Learning, and Adaptive Thresholding," *Oil Spill Remote Sensing*, vol. 11, no. 7, p. 756, 2019.
- [9] T. Bai, N. Zhang, B. Mercatoris and Y. Chen, "Improving Jujube Fruit Tree Yield Estimation at the Field Scale by Assimilating a Single Landsat Remotely-Sensed LAI into the WOFOST Model," *Earth Observations and Crop Models for Sustainable Agricultural Management*, vol. 11, no. 9, p. 1119, 2019.
- [10] C. Xu, J. Fang, Y. Wen, H. Wang, G. Xu, Y. Zhao and L. Yi, "The 2018 Mw 7.5 Palu
- [1] S. Hosseinzadeh, A. Jafarikukhdan, A. Hosseini and R. Armand, "The Application of Medicinal Plants in Traditional and Modern Medicine: A Review of *Thymus vulgaris*," *International Journal of Clinical Medicine*, vol. 6, pp. 635-642, 2015.
- [2] R. Singh, "Medicinal plants: A review," *Journal of Plant Sciences*, vol. 3, no. 1-1, pp. 50-55, 2015.
- [3] A. Ganjali and A. Khaksefidi, "Identification of some species of medicinal plants in Zabol (Sistan and Baluchestan province) and their application in traditional medicine," *Journal of Traditional Islamic Medicine and Iran*, 2015.
- [4] R. Heydari, M. Khodagholi and M. Zarean, "The zoning of plant biomass of Oriental peas (*Teucrium orientale*) in Isfahan province using multivariate statistics and geographic information system (GIS)," *Research of medicinal plants and aromatic plants of Iran*, vol. 31, no. 4, pp. 637-650, 2015.
- [5] D. Naseri, S. Hedayat and S. Shenavayi, "The zoning of medicinal plants cultivation in Arasbaran region using GIS," *The first National Conference on the Protection and*

- Earthquake: A Supershear Rupture Event Constrained by InSAR and Broadband Regional Seismograms," Applications of Sentinel Satellite for Geohazards Prevention, vol. 11, no. 11, p. 1330, 2019.*
- [11] R. Mania, T. R. Walter, M. Belousova, A. Belousov and S. L. Senyukov, "Deformations and Morphology Changes Associated with the 2016–2017 Eruption Sequence at Bezymianny Volcano, Kamchatka," *Satellite Remote Sensing for Water Resources in a Changing Climate, vol. 11, no. 11, p. 1278, 2019.*
- [12] B. H. P. Maathuis, "Remote Sensing Based Detection of Minefields," *Geocarto International, vol. 18, no. 1, pp. 51-60, 2003.*
- [13] V. Markogianni, D. Kalivas, G. P. Petropoulos and E. Dimitriou, "An Appraisal of the Potential of Landsat 8 in Estimating Chlorophyll-a, Ammonium Concentrations and Other Water Quality Indicators," *Satellite Remote Sensing for Water Resources in a Changing Climate, vol. 10, no. 7, p. 1018, 2018.*
- [14] S. Dehnavi, Y. Maghsoudi and M. Valadanzoej, "Using spectrum differentiation and combination for target detection of minerals," *International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation, vol. 55, pp. 9-20, 2017.*
- [15] S. A. Sayedain, M. J. Valadan zouj and Y. Maghsoudi, "Exploration of oil seepages using target detection algorithms in hyperspectral images," *International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, Vols. XL-1/W3, 2013.*
- [16] M. Rahimzadegan, B. Sadeghi, M. Masoumi and S. Taghizadeh Ghalehjoghi, "Application of target detection algorithms to identification of iron oxides using ASTER images: a case study in the North of Semnan province, Iran," *Arab J Geosci, 2014.*
- [17] L. Ji, X. Geng, K. Sun, Y. Zhao and P. Gong, "Target Detection Method for Water Mapping Using Landsat 8 OLI/TIRS Imagery," *Water, vol. 7, pp. 794-817, 2015.*
- [18] A. Camacho Velasco, C. Augusto Vargas Garcia and H. Arguello Fuentes, "A comparative study of target detection algorithms in hyperspectral imagery applied to agricultural crops in Colombia," *Tecnura, vol. 20, pp. 86-99, 2016.*
- [19] X. Yang, Q. Qin, P. Grussenmeyer and M. Koehl, "Urban surface water body detection with suppressed built-up noise based on water indices from Sentinel-2 MSI imagery," *Remote Sensing of Environment, vol. 219, pp. 259-270, 2018.*
- [20] X. Genga, L. Jia and Y. Zhao, "Filter tensor analysis: A tool for multi-temporal remote sensing target," *ISPRS Journal of Photogrammetry and Remote Sensing, vol. 151, pp. 290-301, 2019.*
- [21] Z. Sayadi and Thesis, "The evaluation of topography and soil characteristics on quantitative and qualitative traits (case study: Rahmat abad Abyek resrve, Ghazvin)," 2012.
- [22] C. Chein-I, *Hyperspectral Imaging: Techniques for Spectral Detection and Classification, (Vol. 1). Springer Science & Business Media, 2003.*
- [23] D. Manolakis and G. Shaw, "Detection algorithms for hyperspectral Imaging applications," *IEEE Signal Processing Magazine, vol. 19, no. 1, pp. 29-43, 2002.*
- [24] S. M. Kay, *Fundamentals of Statistical Signal Processing: Detection theory, Upper Saddle River, NJ, 1998.*
- [25] L. Gao, B. Yang, Q. Du and B. Zhang, "Adjusted Spectral Matched Filter for Target Detection in Hyperspectral Imagery," *remote sensing, vol. 7, pp. 6611-6634, 2015.*
- [26] P. Ganapathy and J. A. Skipper, "A novel ROC approach for performance evaluation of target detection algorithms," in *Defense and Security Symposium, SPIE 6566, Automatic Target Recognition XVII, 656610 (7 May 2007), Orlando, Florida,*

- United States, 2007.
- [27] F. Gascon, C. Bouzinac, O. Thépaut and a. E. al., "Copernicus Sentinel-2A Calibration and Products Validation Status," *Remote Sensing*, vol. 9, no. 6, 2017.
- [28] M. Pal and G. Foody, "Feature Selection for Classification of Hyperspectral Data by SVM," *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, pp. 2297-2307, 2010.
- [29] J. R. Jensen, *Remote Sensing of the Environment : An Earth Resource Perspective*, Upper Saddle River, NJ, United : Pearson Education (US), 2006.
- [30] S. R. Soofbaf, M. R. Sahebi and B. Mojaradi, "A Sliding Window-Based Joint Sparse Representation (SWJSR) Method for Hyperspectral Anomaly Detection," *Remote sensing*, vol. 10, no. 3, p. 24, 2018.
- [31] S. Sharifi hashjin, A. Darvishi, S. khazai, F. Hatami and M. Jafari houtki, "A band selection method for sub-pixel target detection in hyperspectral images based on laboratory and field reflectance spectral comparison," *The International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences*, pp. 12-19, 2016.
- [32] V. Sadeghi, H. Enayati and H. Ebadi, "Improved identification of changes in urban areas by selecting the optimal spectral and spatial characteristics based on the genetic algorithm.," *Scientific - Research Quarterly of Geographical Data (SEPEHR)*, vol. 24, pp. 135-152, 2016.
- [33] D. Akbari, A. Safari and S. Khazai, "The effect of feature selection using genetic algorithms on spectral-spatial classification of hyperspectral imagery," *Journal of Geospatial Information Technology*, vol. 3, 2015.
- [34] A. Salinmi, M. Ziyai, A. Amiri و M. Hosseynjani zadeh, "Evaluation of Feature Selection Method for Identifying the Best Hyperion Hyperspectral Spectrum Bands (Case Study: Identification of Porphyry Copper Mine Replacements in Dareh Zar-Kerman)," *Journal of Economic Geology*, pp. 77-93, 2018.
- [35] A. Masjedi and S. Khazai, "Improving the Effectiveness of Subpixel Target Detection in Hyperspectral Images Based on Selection of Proper Attributes," *Scientific and Research Journal of Surveying Science and Technology*, vol. 3, pp. 203-215, 2016.
- [36] M. Melanie, *An Introduction to Genetic Algorithms*, Cambridge: MIT Press, 1996.
- [37] I. C. Chein, C. Shao-Shan, D. Qian, R. Hsuan, and A. Ifarragaerri, "An ROC analysis for subpixel detection," in *IGARSS 2001. Scanning the Present and Resolving the Future. Proceedings. IEEE 2001 International Geoscience and Remote Sensing Symposium (Cat. No.01CH37217)*, 9-13 July 2001 2001, vol. 5, pp. 2355-2357 vol.5, doi: 10.1109/IGARSS.2001.978000.

Herbal plants zoning using target detection algorithms on time-series of Sentinel-2 multispectral images (Amygdalus Scoparia)

Iman Shakeri¹, Alireza Safdarinezhad^{2*}, Marzieh Jafari³

1- M.s.c student of photogrammetry in Department of Geomatics, College of Engineering, University of Tafresh

1- Assistant professor in Department of Geomatics, College of Engineering, University of Tafresh

1- Assistant professor in Department of Geomatics, College of Engineering, University of Tafresh

Abstract

Today, medicinal plants have a special place in the economy and health of a society. Due to the natural growth of many of these products, the necessity of zoning them for optimum and optimal utilization seems necessary. Traditional zoning solutions are not efficient due to their low accuracy and speed, therefore a new approach is needed. Remote sensing data have many applications in various fields including target detection because of their spectral, spatial and temporal information of land surface phenomena. In this paper, target detection methods including Constrained Energy Minimization (CEM), Matched Filtering (MF), Adjusted Spectral Matched Filter (ASMF) and Adaptive Coherence Estimator (ACE) are used to detect *Amygdalus Scoparia* in Sentinel-2 satellite time series images. In this process, firstly, the filtering of undesirable effects (unlikely areas of plant growth) is eliminated from the time series of images. Then, with the help of hyper heuristic optimization, the optimal features from time-series were identified to reduce the dimension from one hand and increase the detection accuracy from the other hand. The final detection map is generated by weighting the results obtained from each training sample with a different share of the target. The generalizability of the proposed solution was evaluated using the selected optimal features elsewhere, using the ground truth map. The ROC and its sub-area (AUC) are used to evaluate the results. In the optimization phase for feature selection, the AUC index for all detection methods used was greater than 0.99. The best results in this process were obtained by the CEM detection method, which achieved the accuracy of 0.993 and 0.846 in the optimization and independent evaluation, respectively. The results of this study indicate the ability of Sentinel-2 multiplexed time series images to detect targets such as medicinal plants.

Key words: Target detection, Time-series, Sentinel-2, Zoning, Herbal plants, *Amygdalus Scoparia*.